

Roni CĂCIULARU

MUZICA DE AUR A UMORULUI - „CHEMAȚI DOCTORUL” DE DOREL SCHOR

SCHOR, Dorel

„Chemați doctorul” (Schite umoristice)

Editura „Ofakim Itonut”, Tel Aviv, Israel

și „Rexlibris”, Sydney, Australia

Tel Aviv, 2017, 220 pagini

Dorel Schor s-a impus în literatura umoristică din Israel și din România cu notorietate de prim rang. Are azi valoare de scriitor clasic, are superioritatea unui stil umoristic specific și original, are profunzimea realismului adevărat al vieții de fiecare zi. Tematica sa este cea a israelianului din România, are pulsul actualității diurne, are marea putere de a ridica banalul la vibrația umană și umoristică a artei, învelindu-l în coajă de veselie mocnită și miez trist și bine ascuns. Scriitorul nu te implică pe tine, cititor de bună credință, dar te face să te simți cumva cu musca pe căciulă.

Farmecul lecturii prozei umoristice scrise de Dorel Schor este atât de mare, valoarea sa în aur este atât de evidentă încât, recunosc, pentru a da doar un exemplu, am luat recentă sa carte ca doar s-o frunzăresc, eventual să și scriu – dacă-mi iese – două, trei rânduri; doar suntem prieteni, ce naiba! Am deschis-o la-ntâmplare, așa, de-o părere. N-am mai lăsat deoparte această bijuterie de scris românesc din condei de evreu. M-am regăsit cu multe păcate, dar am râs de alții. Am citit-o pe sărite, m-am dus și m-am întors, de la mijloc la sfârșit, apoi de la-nceput la alte pagini. Unde începeam o schiță, n-o puteam întrerupe decât după ce parșiv de talentatul meu prieten se oprea... Nici nu știu când am terminat de citit această carte cu 101 schițe, și deodată am rămas cu regretul că păcat că-s doar atâtea!

Între timp, Dorel Schor publică neobosit, schiță după schiță, în revistele internetale a lui George Roca: „Argument” (Australia), „Confluente literare” (România) și „Prolitera” (Germania). Da, amicul Roca, cel care din Australia i-a făcut această carte, aranjând-o,

puștindu-l, dându-i puțin roșu de buze, fermecându-l grafic. Doina Meiseles, redactorul șef al revistei „Magazin Expres” și al „Jurnalului Săptămânii” a scos-o la lumină, elegant, la timp și cu seriozitate, prin Editura ei de carte, din Israel. Îmi crește inima că am norocul să fiu prieten cu fiecare dintre ei, și să le admir farmecul muncii lor. Bine-nțeles, fiecare are valoarea lui, fiecare are specificul lui...

Dorel Schor stă acum într-o parte și mă privește, de undeva, din umbră, zâmbind în felul său, căci finețea lui de umorist aparent delicat, iscodește și gândște tot timpul. Oare cum m-ar surprinde și pe mine în vreo schiță?! Sau poate chiar a făcut-o deja, și n-am băgat de seamă! Voi reciti cartea!... Fără să vreau mă duc gândul la Șalom Aleihem, și simt că Dorel Schor este prin specificul artei sale un astfel de mare scriitor al unei lumi mici și bune, o lume cu farmec, cu savoare, având măcinișuri cotidiene și continuând să trăiască astfel cu și din ele. Patru mari caricaturiști de seamă (Costantin Ciosu, Costel Pătrășcan, Eduart Mattes și Andy Ceaușu) dau și mai multă expresivitate și strălucire recentei cărți semnate de un mare scriitor! Da, îmi permit să spun astfel, acum, la a 15-a carte a lui Dorel Schor – o carte cu rezonanță majoră în literatura umoristică a timpului nostru.

Lumea descrisă de Dorel Schor este și semnificativă și supusă corecturilor. Umorele de limbaj și de situații, stilul antrenant și curgător, modul delicat și fin de a glumi și a sublinia tare umane frecvente, iscusința de a spune esențialul prin mici povestiri pline de umor subțire, fac din scrisul lui D.S. un companion plăcut și instructiv, un șuietist mereu bine venit pentru un suflet curat și mai ales o minte luminată. În fond, este vorba de artă de cea mai bună substanță! Formidabile sunt până și numele proprii ale personajelor sale – fără îndoială, antologice. Sunt, nu odată jocuri de cuvinte, adesea venite din limba idiș, ele rezonând sugestiv în actualitatea noastră imediată. Umorele este și prin ele evident și, aparent, inofensiv. Ghezinter Toit, ar însemna Mortul Sănătos; Matilda Gurnișt este Matilda Nimic, Kleinergröis – Mititelu-mare. Dar câte scilipiri stilistice sunt încă! Poante și expresii aparte, situații deosebite și sugestii neașteptate, dezgoliri și semne de exclamare ale vieții alături de strâmbăturile ei morale...

Nu insist în priviința suculentei tematici a cărții, căci i-aș fura cititorului o parte din plăcerea lecturii. Sugerez însă că întâmplările de un diurn anonim capătă aici, în cartea lui Dorel Schor, vibrație de senzațional ascuns, dar relevant. Personajele de la blocul de locuințe ale multor acțiuni ale volumului sunt în fapt aceleași cu cele pe care le-ntâlnim pe stradă și-n oraș. Sunt din Israel. Sunt din România. Sunt din întreaga lume...

Dorel Schor a devenit limba unui mare clopot de aramă, care transformă sunetele în muzica de aur a umorului. Poate fi admirat la orice oră, după „partitura”... „CHEMAȚI DOCTORUL!”...

Roni CĂCIULARU
Petah Tikva, Israel
31 mai 2017